

ТОВАРИСТВО "УКРАЇНСЬКИЙ ПЛАСТ" У ПРАЗІ.

З В І Т

за час від 29.І. 1934 до 31. І. 1936.

З м і с т :

1. До прихильників Пласту !	8. Зв'язок з укр-пластунством.
2. Загальні інформації.	9. Зв'язок з чужинецьким скавтігом.
3. Видання Товариства.	10. Пласт. комітет у Америці.
4. Виставка укр. пласт. видань.	11. Участь у громадським житті.
5. Виклади.	12. Анкета.
6. Пресова служба.	13. Пласт. архів-музей.
7. Праці в пласт. таборах і Лісовій Школі.	14. Касовий звіт.
	15. Відгуки на видання Товариства.

1. До прихильників Пласту !

Велика хуртовина, що зломила нашу державність, лютує й досі над Ріднов Землею. Густий туман з чужого поля душить кожний прояв нашого національного життя. В цім загальнім лихолітті Батьківщини де далі більше присипає холодним снігом чарівний цвіт, що виплекала українська молодь. Біла ділясимвол пластових ідеалів - зникає під льодовим тягарем, гостра крига ворожих замірів врізається в ніжні пелюстки. Образ лілеї в душі українського доросту помалу розпливається, або набирає під чужим впливом мало пластового чи й зовсім непластового змісту.

Наше Товариство об'єднує гурт української молоді на чужині, що любить пластову ідею й дорожить нею, а також тих, що співчують пластовим змаганням, для служби ідеї, яку втілює в собі тризуб, переплетений пластовою лілеєю.

Від 1930 року, коли в Галичині та на Волині польська влада розв'язала Український Пластовий Улад, ряди випробованих пластових провідників рідшають. На Закарпатті, де єдино на рідному ґрунті може наш Пласт тепер хоч і з перешкодами розвиватися, ще не витворився кадр своїх провідницьких сил у потрібній кількості. Наше завдання - дати українській молоді основу для пластового виховання, допомогти створити кадр пластових провідників. Тому дбаємо в першу чергу про пластові видання, що мають виплекати в душах нашої молоді пластову ідеологію, пластове знання та уможливити пластовий вишкіл р і д н и м с л о в о м.

Пластові гасла завжди викликали в українській молоді живий відгомін. Але великій частині цієї молоді, розділеної кількома кордонами, або й тій, що на чужині, загрожує страшна небезпека асиміляції. Проти цієї загрози та проти згубних антинаціональних і протипластових впливів висуваємо, як міцну греблю, Пласт і пластову книжку ріднов мовою.

До цього, під цю хвилину найфактуальнішого завдання, навіязуються самі собою інші, які беремо на себе в міру наших сил і спроможностей. Во пластування, як всебічний спосіб виховання нової людини, вимагає і всебічної служби пластовій ідеї.

У 25-ліття існування Українського Пласту з пієтизмом звертаємо наш зір на той широкий пластовий шлях, що невтомно працює пробиваючи між камінням національної неволі наші брати й сестри з Українського Пластового Уладу. З чужини кличемо Вам усім голосно й бадьоро С К О Б ! Ваш шлях не заріс і не заросте буряном - по ньому безупинно простують гуртки української мо-

лоді в різних країнах Європи і навіть за морем ! На цім шляху всім нам провіднов зірков сяє на високому п'єдесталі золотий тризуб, переплетений сріб-листо-білою лілеєю !

За Товариство "Український Пласт"

Прага. Лютий. 1936.

Наталка Козицька,
голова.

2. Загальні інформації.

29. січня 1934 р. засновано в Празі Видавництво "Український Пласт". Згодом виявилось, що на плечі пластуництва, згуртованого у Видавництві, лягають ще й інші пластові обов'язки. Це й спричинило, що Видавництво перетворено в Товариство з тов ж назвою. Статут Товариства "Український Пласт" затверджений урядом у Празі 25. IV. 1935 р. На Загальних Зборах 19. VI. 1935. обрано Управу Товариства в такому складі: голова Наталка Козицька, члени : Д. Антончук, Д. Козицький, Я. Шепель (заступник Товариства на Закарпаття), М. Герасимович (на Буковину) і К. Недровська (на Сполучені Держави Америки). Ревізійна Комісія: З. Мірна і др. Ю. Добриловський. Установлено членські вкладки, а саме: дійсні члени платять кч. 50.-, як основний вклад і кожний дальший рік по кч. 10.-, члени-прихильники кч. 10.- річно; члени-фундатори найменше кч. 500.- раз на завжди.

Членами Товариства є пластуни й пластунки та прихильники Українського Пласту з рідних земель (Закарпаття, Галичини, Буковини) і з чужини (Чехословаччина, Франція, Швейцарія, Англія, Бельгія, Сполучені Держави Америки).

3. Видання Товариства.

1. "Пластовий Впоряд", березень 1934, ст. 32, 16⁰, 19 іл'юстр., 1000 прим.
2. "Як таборувати", Д. Козицький, листопад 1934, 117 ст., 8⁰, 12 іл'юстр., 1000 пр. Передмова см. Л. Бачинського, окладинка М. Бутовича. Додатки: список таборів на Закарпатті, діаграма таборів У.П.У.
3. "Матеріяли до бібліографії української пластової літератури", склав Д. Козицький, зредагував П. Зленко, лютий 1935, циклограф, 24 стор., 4⁰, 100 пр.

Для інформації про свої видання, Товариство видало летичку в кількості 2000 примірників та ряд реклямок в кількості 520 прим.

Видано 100 примірників статуту Товариства (циклограф).

Українське пластуництво й українські педагогічні кола устами преси вповні оцінили видані праці. Уривки з рецензій та з листів на сторінці 5, 6.

На черзі такі видання:

1. Пластовий порадник-читанка,
2. См. Л. Бачинський "Сліди",
3. А. Шерегії - пластова песа,
4. Історія Українського Пласту,
5. Помічні таблиці для пластового вишколу та ряд інших.

В справі пластового порадника-читанки Товариство звернулось за співробітництвом до пластових і педагогічних працівників. Читанка має охоплювати вказівки, як улаштувати різні національні й пластові свята та виступи, як уложити програм їх чи вибір потрібного для цього матеріялу (статті, вірші і т. д.). Хто ще міг би чим-будь допомогти в складенні такої читанки, просимо присилати відповідний матеріял та вказівки на адресу Товариства.

4. Виставку українських пластових видань

улаштувало Товариство 23-25. II. 1935 в Празі. Виставлено було 417 експонатів усі пластові підручники, видані в Галичині, на Закарпатті й на еміграції, пластова періодика, одноднівки, листівки, наліпки, ноти й інші пласт. друки. Щоб порівняти нашу пластову літературу з чужинецькою, окремо було виставлено чужі видання. Виставку відвідало місцеве українське пластуництво, старше громадянство, а також начальник Союзу Чехосл. Сквартів проф. А. В. Свойсік та інші

провідники чехослов. скавтингу. На бажання громадянства виставку було продовжено на один день. Ця виставка відмітила також українська преса (галицька, буковинська й закарпатська) та еміграційна преса. З нагоди виставки видано "Матеріяли до бібліографії української пласт. літератури".

5. Виклади.

На згаданій виставці укр. пласт. видань член Товариства Д. Антончук прочитав виклад про "Завдання Українського Пласту в сучасний мент".

19. жовтня 1935 відбулися виклади на тему: "Пластове життя в літі ц. р. на Закарпатті". Пл-ка Г. Манжула реферувала про мандрівку в Карпатах; Н. Козицька про "Гуцульський Табор" в Апі та про мандрівку в Мармарошину в Румунії; Д. Козицький про I. інструкторський курс і табор в Солочині коло Сваляви. Виклади були ілюстровані фотографіями. На викладах, крім молоді, було присутнє й старше громадянство, що цікавиться Пластом.

6. Пресова служба.

Товариство від початку дбало, щоб в українській фаховій і загальній пресі були замітки й статті з пластової ділянки. Члени Т-ва написали досі 37 статей і заміток, що були вміщені в 58 часописах, - у Празі, в Галичині, на Буковині, на Закарпатті, в Америці й на Далекому Сході. Три замітки поміщено в часописі Союзу чехослов. Скавтів і 2 в українському часописі "Українське Weekly", що виходить в Америці англійською мовою. Пластові часописи "Пластун" у Севляші й "Вогні" у Львові отримали кілька фахових і ідеологічних статей і заміток.

До преси посиляли, наскільки це дозволяв фінансовий стан, також фотографії з пластового життя. Ряд фотографій помістив також і чеський часопис "Скаут-Юнак".

7. Праця в пластових таборах і "Лісовій Школі".

Член Товариства скм. Д. Козицький, на запрошення централі "Лісових Шкіл" при Союзі чехослов. скавтів, був одним з інструкторів пластового інструкторського курсу (т. зв. "Лісова Школа"), що відбувався цього літа на Закарпатті вперше. Крім цього інструктора українця були ще два чехи й два словаки. Писемні праці курсантів доручено оцінювати Д. Козицькому. На підставі тої оцінки централі Л. Ш. видає посвідчення про абсолютування курсу Л. Ш. і про складення провідницького іспиту.

Голова Товариства Н. Козицька була провідницею дівочого табору в Апі протягом його тривання (від 12 до 31.VII.), а від 1.VIII. до 10.VIII. провідницею пластунок з "Гуцульського Табору" в мандрівці на Мармарошину в Румунії та підчас побуту в рум. таборі.

Д. Козицький провадив також пластову працю, як фаховий інструктор, в "Гуцульському Таборі" в Апі та взяв також участь у мандрівному таборі на Мармарошину.

Крім цього відбулась окрема 5-тиденна мандрівка в Чорногорі на Закарпатті з участю членів Товариства та пл-ок з пластового відділу "Україна".

8. Зв'язок з українським пластуномством.

Українські пластові гуртки й окремі пластові працівники розкидані по всьому світу. Вони потребують зв'язку, інформацій, порад і підтримки в їхній пластовій праці. Товариство завжди старалося задовольнити всі такі прохання.

Так Гурток Ст. Пластунок "Україна" в Празі отримав допомогу в сумі кч. 100.- на участь у з'їзді на 20-ліття дівочого скавтингу в ЧСР (де й виступало 8 українських пластунок).

Один член Товариства уможливив (пожертвою в сумі 100.- кч.) участь одному закарпатському пластунові в словацькій Лісовій Школі в 1934 р.

Редакція часопису "Пластун", крім матеріалу для часопису, отримала кліш на окладинку часопису - праця члена Товариства; пластовий гурток новичок "Котеня" й "Пластприят" у Братиславі отримували фахові поради щодо пластової праці, видання часопису і т. д.

Інформації, як провадити пластову працю, організувати пл. відділи, улаштувати свята, пластові імпреси і т. ін. доставали на своє прохання також пластові гуртки на Закарпатті й навіть в Америці й Азії (Бруклін, Шанхай). Члени Управи Товариства утримувть листовно зв'язок з пл. працівниками на рідних землях і на чужині.

9. Зв'язок з чужинецьким скавтігом.

Члени Товариства підтримувть зв'язок з чехословацькими та іншими скавтськими формаціями. Це діється шляхом листування, вимінов фотографій з літніх таборів і мандрівок, особистих зустрічей, участь в віздах, святах і т.п.

Так Товариство вислало 2. VI. 1935 делегатку на академію 20-ліття дівочого скавтігу в ЧСР, що була й на віздах скавток з цього приводу 8.-11. VI. 35. Член Управи Т-ва взяв участь у числ. скавт. візді в Коліні 28.-29. IX. 1935, де мав нараду в справі "Лісової Школи" на Закарпатті; в цій же справі зустрічався з скавт. діячами в Братиславі, де мав також нагоду нав'язати зносини з тамшніми провідниками. Член Управи Т-ва взяв участь у засіданнях Головної Ради чехослов. Скавтів у Празі в січні ц. р. Інший член Т-ва (пластунка) мав нагоду таборувати в двох чужинецьких скавт. таборах (1934 і 1935).

10. Пластовий Комітет в Америці.

Член Управи заст. Т-ва в Сполучених Державах Америки, К. Кедровська заснувала в Америці Комітет для допомоги видавничій та в загалі пластовій праці Українського Пласту в Європі. Комітет розвинув пропаганду в пресі, закликаючи громадянство до участі в цій акції.

11. Участь у громадським житті.

Товариство відгукується на українські національні свята й громадські виступи участю своїх членів у них. День 22. січня відзначає жертвами на Український Дім Музею В. Б. У. в Празі, (Досі передано 60.- кч.).

12. Анкета.

Для тіснішої співпраці з своїми членами, розсіяними по всьому світі, Товариство розіслало їм анкету з запитом про їх погляд на Пласт, пластову працю взагалі та на працю Товариства зокрема. За браком місця нема можливості використати тут цей цікавий матеріал.

13. Пластовий архів-музей.

Окремі члени Товариства віддавна збирають усі матеріали, що стосуються Українського Пласту дома й на чужині. Цей матеріал має служити початком пластового архіву-музею, в якому були б збережені пам'ятки про повстання й ріст Українського Пласту. Управа Товариства зібрала вже багату збірку пластових друків, між ними є, тепер уже рідкі, видання з перших років Українського Пласту, - велику кількість фотографій та різних інших пам'яток пластування. В архівній частині зберігаються часописи з статтями про наш Пласт в українській і чужій загальній та фаховій пресі.

14. Касовий звіт від 29.І.1934 до 31.І.1936.

ПРИБУТКИ.

1. Вклади членів.....	Кч.	3.972.60
2. Пожертви.....	"	164.40
3. Позички.....	"	100.--
4. За видання.....	"	2.343.95
5. % % з вкладної книжки.	"	16.40
6. На різні замовлення....	"	67.35
7. Переходові.....	"	32.70

ВИДАТКИ.

1. Друк видань.....	Кч.	4.601.60
2. Організаційні (затвердження статуту тощо).....	"	95.--
3. Поштові (висилка листів і друків).....	"	782.10
4. Канцелярійні й різні дрібні.....	"	166.--
5. Друк рекламок, чеки, складанки і т. под.	"	402.60
6. Поміч пласт. частинам, участь у святах і т.п.		406.40
7. Пожертви на Музей ВВУ		60.--
8. Виконання замовлень..		37.50
9. Переходові.....		32.70

Разом Кч. 6.583.90

Лишається в касі на 31. І. 1936....." 113.50

Разом 6.697.40

Разом 6.697.40

З виданих книжок лишається на складі: 258 пр. " Пл. впоряду " і 510 пр. " Як таборувати ". З комісійного продажу належить Товариству ще кч. 1200.-Борг Товариства в друкарні кч. 773.80.

15. Відгуки на видання Товариства.

" Пластовий впоряд ".

" Нарешті ми маємо підручник, поміччя якого можемо переводити у всіх пластових курінях одностайну команду при пластовому впоряді ".

" Пластун ", Севляш.

"Пластовий Впоряд" цікується дуже гарною зовнішньою формою, змілим уложенням і опрацьованням впорядового матеріялу...." " Вогні ", Львів.

"... Впоряд цей пристосований до потреб пластової організації, а тому є дуже цінним підручником для кожного пластового провідника в його чинности та прищепленню пластунам практичними вправами добровільної карности й послуку. Термінологія наказів (приказів) та пояснення добрі ".

Инж. В. Прохода, Голова Союзу бувш. Укр. Старшин в Чехах.

" Кожний, старий чи молодий, хто в той чи інший спосіб зв'язаний з відділами Українського Пласту, січовою працею, атлетичними й спортовими організаціями, мусить зацікавитися цєю малю книжечкою: бо вона дає компендіум всієї команди для відділів, тренування та вправ. Мало існує річей, що сполучуть українців обох континентів. І тому нас тішить, коли знаходиться щось таке, в чому й ми можемо взяти участь, як у своєму ділі. Бо справді, нас дуже приємно вразила цінність і серйозність матеріялу в тій книжечці з 30 сторінок, що її легко можна носити в кишені. "

К.Е.Недровська, Нью-Йорк.

"Як таборувати".

"...щодо нововиданої книжки " Як таборувати ", я лише скажу, що та маленька книжечка варта вагу золота. Читачи цю книжечку, хочеться вертати до молодих літ та вступати до пластунів і жити з ними на тім чудовім світі..."

Т.і О.Кочани, Іллінойс, Америка.

"...книжка "Як таборувати" розкішна. Вона дуже потрібна для наших пластунів на Закарпатті... На основі цієї книжки міг би почати таборувати й непластун, настільки вона зрозуміла й основно випрацьована".

Гізелла Матяш, Закарпаття.

"... Вітаю й хвалю Ваше діло - видавання пластової літератури, бо дійсно є в цьому велика потреба. Пласт все мав і має велике значіння, як організація, що виховує молодь в національному дусі та вціплює високі етичні прикмети.... "Як таборувати" написано легко, цікаво, з передбаченням найменших подробиць".

С.Нагірна. Просечнице.

"Дуже гарний зовнішній вигляд книжки: крейдовий папір, читкий друк, добрі образки, ставляє цю книжку на перше місце із всіх дотепер виданих пластових книжок. Зміст - стислий, ясний і практичний... Книжку цю повинні мати не лише ті, що провадять табори, оселі й ведуть їх організацію, але всі, хто робить прогульки й мандрівки в гори. Направду потрібна й цікава книжка, якої ще не було у нас..."

"Вогні", ч. 4, грудень 1964, Львів.

"...Радів його появленню. Написано ясно, фахово й річево і одно має бажання, щоб отцей невеликий підручник, написаний для хлопців, але цілком корисний і придатний і для дівчат був у руках у кожного, кому дорогий наш Пласт і його ідеї".

Скм. Л.Бачинський, Перемишль.

"... книжка має на цілі спрямувати молодь на здоровий шлях і приготувати її до життя. Тому широко поручаємо її всім, що не байдуже їм національне майбутнє.... Легкий і ясний стиль і багато ілюстрацій роблять її принадною й зрозумілою. Вміле уложення й добре опрацьовання матеріялу свідчать про небуденний досвід автора і роблять її конечно потрібним порадиником для провідника пласту й молоді".

Проф. І. Костеняк, "Час", Чернівці.

"... Книжечка щодо свого змісту стає перлиною в пластовій літературі. Автор, як досвідчений пластун, подає до найменшої подробиці щодо таборуння дуже багато оригінального, що робить книгу ціннішою від усіх, що вийшли дотепер в інших мовах.... а тому кожний мусть мати цю книгу".

"Тиса", Мукачів.

"Матеріяли до бібліографії укр. пласт. літератури".

"... Дуже гарну й цінну, хоч і не вдячну працю виконав з оцією збіркою. Як би змога - видати окремою книжкою..."

Скм. Л.Бачинський, Перемишль.

"... Маю вражіння, що до неї тяжко мені буде щось вартісного додати..."

М. Кузьмович, Львів.

"... Користав з нагоди, щоб зложити Вам щирю подяку за Вашу незвичайно цінну бібліографію. Дуже радів, що Ви піднялися за це діло..."

Є.Ю.Пеленський, Львів.

Адреса Голови Т-ва: N. KOZYSCKA, Praha-Vinohrady, Chodská 16. Czechoslovakia

Конто поштової шадниці: N.Kozyska, Praha 210803.